

A woman's face is partially visible through a window pane covered in condensation. The window is divided into a grid of panes. The woman's eye and part of her nose and mouth are visible through the central pane.

*Paslaptys,
melas ir seksualinės
manijos... Skaitant
šiurpsta oda.*
SHARI LAPENA

SVETIMI NAMAI

ROMANAS

REBECCA FLEET

baltos lankos

Rebecca Fleet

Svetimi namai

romanas

Iš anglų kalbos vertė Inga Stančikaitė

baltos lankos

Raktas įsmunka į skylę ir pasisuka, glotnus ir slidus kaip sidabrinė avižėlė. Vakar vakare lovoje, stebėdama virpančius langą brūzujančių šakų šešėlius ir galvodama apie šią akimirką, maniau, kad bus sunkiau. Įsivaizdavau brėžiamą metalą. Šaižų pasipriešinimą. Po visko, kas mane čia atvedė, atrodo, prireikė per mažai pastangų. Viskas paprasta – net, sakyčiau, pernelyg paprasta. Delne sutraiskytas kiaušinio lukštas, nusviestas šalin.

Durys atsilapoja, priešais driekiasi švarios, iki blizgesio nupoliruotos pušinės koridoriaus grindlentės. Vos užėjus pasitinka iš dekoratyvinės vazos stirksančios kietos žalios šakos, nusėtos ryškėmis, plastikines primenančiomis uogomis. Veidrodyje matau eilę įrėmintų nuotraukų ant tolimosios sienos. Žengiu vidun, tyliai užveriu duris ir skubu koridoriumi, nugara į sieną. Dar nežiūrėsiu į jas. Kol kas.

Kaimiško stiliaus virtuvė, keistai nederanti miestietiškame trečio aukšto bute, išdažyta žalsvai ir meniškai nukabinėta keptuvėmis bei džiovintų žolelių ryšeliais. Ant qžuolinio stalo palikta išplėšta popieriaus skiautė, prirašinėta tamsiu juodu rašalu. „Sveiki atvykę!“ Parašyta. „Visų prietaisų instrukcijos žaliame aplanke virtuvėje. Duonos, pieno ir kitko yra šaldytuve – vaišinkitės. Jei ko prireiks – skambinkite. Malonios viešnagės, jauskitės kaip namie! Karolina.“ Ilgai žiūriu į jos vardą. Užtikrintas K raidės režis, nutiškęs rašalas ten, kur išsiliejo taškelis virš i raidės. Nykščio pagalvėle

paliečiu tuos tiškalus, beveik tikiuosi, kad jie liks man ant odos, bet, žinoma, rašalas seniai išdžiūvęs.

Galiausiai atsistoju ir išsiverdu puodelį kavos. Darysiu taip, kaip siūlo Karolina. Jausiuosi kaip namie. Atsisėdusi prie stalo geriu kavą ir įsivaizduoju dar neištyrinėtus kambarius. Paslaptis, susirangiusias jos daiktuose ir pasirengusias išlįsti. Prisimenu ryte važiuojant matytą lapę, pakelėje kertančią kažkokį neatpažintą lavoną – kruvinai žibančiais aštriais nagais lapę išdrėskė iš jo tai, ko norėjo. Čia bus panašiai. Purvina, nemalonu. Taip turi būti. Noriu, kad taip būtų. Tik šitaip galima įsibrauti jai po oda.

Išvykoje

Karolina, 2015 m. gegužė

Įsukus į gatvę, mano pirma mintis: visi namai čia vienodi. Tvarkingi balti stačiakampiai kampuotais langais ir monotoniškai nuožulniais stogais. Beveik ant visų palangių ilgi loveliai, tolygiai, lyg paklūstant kažkokiam aprangos kodui, apsodinti baltomis ir violetinėmis našlaitėmis. Tų namų kokie trisdešimt, visi dailiai nušokę nuo konvejerio.

– Sveika atvykusi į priemiestį, – taria Fransis vairuodamas, prisimerkęs nuo langą nutvieskusių besileidžiančios saulės spindulių. – Tikiuosi, tu patenkinta.

Jo balsas sąmoningai niurzgus, lyg pašiepiantis pats save.

– Ne taip ir blogai.

Atsakau automatiškai, nè nespėjusi apgalvoti, ar tikrai taip manau. Pastarosiomis dienomis mudu dažnai kalbamės šitaip, pagreitintai. Apsižodžiuojame, ginčijamės. Priešiškai, bet ne piktybiškai, kaip du vaikai, dėl menkniekio susirieję žaidimų aikštelėje. Fransis dėbтели į mane akies kamučiu, nusivaipo.

Šliaužiame siauru keliu, o aš pro langą dar sykį nužvelgiu namų eiles. Atidžiau įsižiūrėjusi, pastebiu, kad kai kurie savininkai bandė suteikti jiems individualumo. Akį režiančia spalva nudažytos garažo durys šen, puošnus auksinis namo numeris ten. Vienas iš namų, keturioliktasis, neatrodo toks sutvarkytas kaip kiti, jo sienos vos pastebimai nuteptos purvu, veja aukštesnė ir labiau sužėlus, apaugusi piktžolėmis.

– Jie daro gėdą, – mosteliu ranka pro langą. – Prisikvies kaimynų patrulius.

Fransis šypteli, nesiklauso.

– Dvidešimt pirmas, tiesa? – paklausia jis, jau sukdamas į privažiavimą.

Nužvelgiu namą, ieškau ypatingų bruožų, bet nerandu. Vėja nepriekaištingai nupjauta, langus rėmina baltutėlės užuolaidų klostės. Šviesos viduje nedega, akimirką žibintų šviesoje pirmojo aukšto lange išvystu mašinos atspindį, viduje vienas greta kito tamsiai apibrėžti mūsų šešėliai. Vaizdas kažkodėl priverčia mane neramiai suvirpėti – vos žymus, neracionalus dilgtelejimas pranyksta vos atsiradęs.

– Atrodo neblogai, – tarsteliu, išsirangau iš po saugos diržo ir pastumiu automobilio dureles.

Lauke šalčiau, nei įsivaizdavau, nuo vėjo pasišiausia plaukeliai ant sprando. Fransis lipa lauk iš vairuotojo vietos, daro spektaklį iš maudžiančių savo kojų. Kelionė iš Lidso truko kiek daugiau nei keturias valandas – neblogai, bet to užteko pažadinti priplėkusiam, letargiškam pojūčiui, atsirandančiam per ilgai sėdint mažoje patalpoje ir nejudant. Anksčiau būtume vairavę pakaitomis, bet netrukus po to, kai lioviausi siūlyti, jis liovėsi prašęs.

– Aha, kiek tai įmanoma. Dar kelios valandos ir galėtume būti Paryžiuje, – niauriai tarsteli Fransis, šypsodamasis man. – Romantiškai vaikštinėtume Eliziejaus laukais. Dabar labai norėčiau gero puodelio *café au lait* ir kruasano.

– Žinau, – pritariu, – bet tiesiog atrodė per sudėtinga ir per toli, reiktų palikti Edį ir panašiai. Laikyk šį kartą treniruote, pažiūrėsim, kaip pasiseks. Gal kitais metais.

Sena kalba. Fransis nuo pat pradžių savaitės kelionę planavo ambicingiau nei aš. Ir vis vien, kai nedrąsiai išreiškiau mintį

susikeisti namais, jo entuziazmas šovė lyg iš giedro dangaus, apatija vos per kelias sekundes virto manija. Jis taip džiaugėsi tuo, ką palaikė mano iniciatyva, kad baiminausi pasakyti tiesą: prieš keletą mėnesių staiga užsigeidusi užsiregistravau svetimų namų tinklalapyje ir buvau visai apie tai pamiršusi. Visai netyčia, šlamšto aplanke ieškodama nuklydusio laiško iš draugės, pastebėjau pranešimą. „Kažkas nori su tavim keistis!“ Kabliukas suintrigavo, truktelėjo mane pirmyn. Spustelėjau nuorodą ir štai: mandagi, niekuo neišsiskirianti žinutė iš kažko, pasivadinusio S. Kenedi ir susidomėjusio mūsų Lidso centre esančiu butu bei mainais siūlančio savo namą Čisike, jei tik pavyktų susitarti dėl tinkamo laiko.

Peržiūrėjau dvidešimt pirmojo namo Everdino aveniu nuotraukas: niekuo neišsiskiriantis dekoras ir blyškios, vėsių spalvų sienos, prižiūrėta veja, bet, tiesą sakant, nelabai kreipiau į jas dėmesį. Rūpėjo tik tai, kad galime minimaliomis išlaidomis pakeisti aplinką ir savaitę praleisti tik dviese, jei mano mama sutiks paimti Edį. Gana arti Londono, kad dieną būtų galima nuvykti pasidairyti, gana toli nuo centro, kad jaustumėmės atitrūkę nuo miesto gyvenimo. Prieš keletą mėnesių svarstėme paatostogauti Ispanijoje, bet nesiryžome. Pernelyg brangu, pernelyg sudėtinga – bent taip kartojome vienas kitam. Gal ir Fransį slapta baugino egzotiškai karšto viešbučio kambario ir vakarienių žvakių šviesoje mimozomis kvepiančioje terasoje reikšmė.

Fransis krapštosi po vazonais namo šone, randa raktą.

– Pasiruošk, – sako, juo mojuodamas. – Dabar ta akimirka, kai sužinome, kad virtuvėje paliktas pūti kalnas lavonų.

Užverčiu akis, nepaisydama nenumaldomo nugara vilnijančio virpulio. Kad ir kokie juokingi būtų jo žodžiai, negaliu atsikratyti jausmo, kad elgiamės keistai, glausdamiesi nepažįstamo žmogaus namuose. Prisimenu prieš keletą mėnesių žiūrėtą laidą:

kažkoks apsinešęs aiškiaregys sukinėjosi po neva apsėstą namą, kažką paistydamas apie tai, kad praeities tragedijos įrašytos jo sienose. Tada purkštelėjau, bet tą naktį sapnavau, kad einu tyliais kambariais ir vėšiais, tamsiais koridoriais, kvėpdama sunkų, liguistą jų orą.

Fransis atrakina duris, atlapoja jas ir kelias akimirkas mudu tylomis stovime ant slenksčio.

– Na, – pagaliau prabyla jis, – nereikėjo jaudintis. Farai jau čia pabuvojo ir viską iššlavė.

Šypteliu, dėmesingai apsidairau. Tuštesnio namo nesu mačiusi. Nieko ant sienų, nė veidrodžio. Šviesios pušinės grindlentės, plikos durys, vedančios į beveik tuščius kambarius. Svetainė su juoda, odine, atšiauria sofa ir pustušte knygų lentyna. Koridoriaus gale matau virtuvę – joje tuščias pušinis stalas ir žvilganti, regis, ką tik įmontuota orkaitė.

– Ar tai... normalu? – klausia Fransis, nedrąsiai eidamas koridoriumi, dirščiodamas į kambarius ir galiausiai pasukdamas paskui mane aukštyn. – Turiu omeny, čia nelabai...

– Jauku, – užbaigiu, kai prieiname miegamąjį.

Šis primena modernaus meno parodą. Dvigulė lova tvarkingai paklota su tamsaus šokolado spalvos antklode ir dviem pagalvėmis, greta jos spintelė, kambario kampe tamsuoja spinta, bet jokių asmeninių daiktų, kaip ir kituose kambariuose, nėra.

Ant vienos iš pagalvių guli balto popieriaus lapas, lygiai perlenktas perpus. Pereinu kambarį ir jį atlenkiu – spausdintas mašinėle, mažomis raidėmis per vidurį. „Mieloji Karolina, – rašoma, – tikiuosi, pasimėgausite viešnage. Visa informacija virtuvėje, aplanke. Naudokitės viskuo, ką rasite. S.“

Balsu perskaitau raštelį Fransiui, šis, man dar nebaigus, ima nevaldomai kvatotis.

– Kas? – susierzinusi klausiu. – Kas juokinga?

Fransis akimirką tvardosi.

– Nuo ko pradėti? – sako. – Na, kad skirta tik tau, lyg aš būčiau koks vabalas. Tai, kad siūloma naudotis apvaliu sušiktu nuliu, nes daugiau nieko čia nematau. Tai, kad jis paliktas ant lovos kaip koks meilės laiškas, tik kad mažiau romantiško raštelio, per įgaliotą asmenį, aš nesu gyvenime gavęs. Visa tai...

– Gerai, gerai. – Suglamžiusi raštelį, sviedžiu į jį ir nenoromis nusijuokiu. – Esu tikra, kad ketinimai buvo geri. Ir taip, čia tuštoka, bet juk nebūtina visą laiką sėdėti namie, ar ne? Galime nuvažiuoti į Londoną, eiti vakarienės. Juk tokia ir esmė, ar ne?

Fransis gūžteli.

– Na, matyt. Bent viena iš esmių.

Dirsteliu į jį kitoje kambario pusėje ir atmosfera staiga pasikeičia, tuštuma tarp mūsų sugeria juoką. Tyla užsitęsia kiek per ilgai, kad galėtume ja nusikratyti, leidžiu jai tįsti, atsilošiu į miegamojo sieną ir nukreipiu žvilgsnį į pro stoglangį besiliejančią vėsią saulės šviesą. Ir nežiūrėdama matau jo veido išraišką: tuščią, paklydusią, keistą maištingumo ir apmaudo mišinį.

– Gerai... – sakau vien tam, kad prabilčiau, o prabilusi pajuntu kylančią paniką.

Jau ilgiuosi Edžio ir to tilto, kurį jis mums atstoja, tos bendros meilės ir dėmesio, kurį galime skirti jam. Dabar beliko tik staigus, kaustantis siaubas, kad esu įkalinta nepažįstamame name su savo vyru ištisoms septynioms dienoms, kiekviena valanda primena miną, kurią reikia atsargiai apeiti, vengiant visko, kas galėtų išsprogdinti vis dar tokią trapią taiką, mūsų sumegztą per pastaruosius dvejus metus. Šių namų tuštuma regisi keistai taikli – tarp nuogų sienų nepasislėpsi. O tai, žinoma, ir buvo esmė. Mudu abu pavargome slėptis. Anksčiau ar vėliau teks žengti į šviesą, apžiūrėti tai, ką turime, ir nuspręsti, ar to gana. Pasitrynusi delnu veidą pajuntu, kad delnas drėgnas.

– Na, išsikraukime daiktus! – Fransio balsas nerūpestingai džiugus. Jis užsiima lagaminais ant lovos, krausto drabužius ir išpurto jų raukšles. – Dabar sutvarkysime, paskui nereikės.

Jis šypsosi, jo akys šiltos, bet, man regis, įskaitau už šypsenos slypinčią žinutę. Laikas judėti į priekį ir palaidoti tą akimirką ten, iš kur ji ir atsirado.

– Einu į tualetą, – pranešu, – grįžusi tau padėsiu.

Man reikia kelių akimirkų pakrikusiems nervams nuraminti. Dudenančia širdimi žengiu koridoriais vonios kambario link. Žingsniai stebėtinai garsiai aidi poliruotomis grindimis, staigūs dunkstelėjimai perrėžia tylą ir juntą, kaip greitėju. Akimirką į galvą šauna keistas prisiminimas, kaip vaikystėje skubėdavau koridoriais tarp tėvų miegamojo ir savojo – tą vos juntamą nežemišką pojūtį, kad esu ne viena.

Išmetu jį iš galvos ir stumteliu vonios kambario duris. Dar vienas žvilgantis, nepaliestas, tobulai nublizgintas kambarys: vien marmuras ir metalinė įranga. Langas per porą pirštų pravertas. Pro tarpą pučia švelnus vėjelis, kedena mano palaidinės apykaklę.

Noriu judėti pirmyn, bet suakmenėju tarpduryje, žvelgdama į vazą ant palangės. Joje – daili bepražystančių šviesiai rausvų rožių puokštė. Mėginu priešintis mintims, bet jos man per greitos. Kūnu vilnija neviltis – per sekundės dalį suvokiu, kad tai neišvengiama, o tada prisiminimai smogia, sprogsta, tokie ryškūs, kad jų nepaisyti neįmanoma. Ištikus mėnesius skrupulingai viską gniaužiau ir neigiau, o prireikė tik pamatyti susisukusius rausvus žiedlapius. Ir štai, tu vėl mano mintyse.